

Afscheidswoord van Jack Brattinga, broer van Zr Theresia op haar uitvaart 25 november 2022 in de kapel van het Wereldhuis te Boxtel.

Mijn zus Atsje is geboren op 26 september 1935 in Westhem in Friesland. Onze ouders hadden 3 kinderen Ytsje - Atsje en Jap. Onze jeugd speelde zich af in een klein dorpje, waar we onze jeugdijaren hebben doorgebracht. Het dorpje was toen rijk aan kinderen, grote gezinnen, we speelden met elkaar en gingen naar de lagere school in het dorp Blauwhuis. Daar was ook de kerk een huishoud- en naaischool en verschillende verenigingen. Hoewel onze ouders het financieel niet breed hadden hebben we geen honger geleden, wel een te kort aan brandstof, soms met de jas aan in de huiskamer. Met Atsje heb ik altijd een goede band gehad we hadden veel met elkaar gemeen. Atsje kwam voor mij op en hielp mij wanneer ik het moeilijk had.

Na Atsje haar lagere school, ze kon goed leren heeft ze de huishoud- en naaischool doorlopen. Hoe wel ze de capaciteit had om hoger op te studeren was dit door geldgebrek niet voor haar mogelijk. Atsje heeft even als haar zus Ytsje een paar jaar dienstgedaan in het Sint-Antonius ziekenhuis in Sneek. Hoewel Atsje al heel jong geïnteresseerd was in het missiewerk via een zuster van de vijfde klas van de lagere school en tijdschriften, spaarde ze al zilverpapier bestemd voor de arme missie gebieden. Het inspireerde haar om het leven te wijden aan haar medemensen in de arme gebieden in de wereld.

Op 18-jarige leeftijd, het mocht niet eerder, is ze ingetreden bij de Congregatie van de Witte Zusters van Afrika. Eerst als postulante voor opleiding in Maarn. Haar eeuwige gelofte heeft ze gedaan in het vormingshuis in Esch in Noord-Brabant, hier ben ik ook getuige van geweest. Daarna kwam het echte missiewerk in de Congo in Afrika en kon ze haar missiewerk opbouwen, In het begin was het best moeilijk voor haar, een vreemd en onbekend land en een landstaal die zij niet kende en ook de vliegreis was een nieuwe openbaring. Het vertrek van mijn zus was best heel zwaar voor mijn ouders maar ook voor mij en mijn zus Ytsje.

Atsje was met hart en ziel missionaris, ze heeft veel meegemaakt ook de jaren van genocide tussen de verschillende stammen de Hutu's en de Tutsi's, het heeft haar veel gedaan. De eerste 10 jaar, dat was toen de regel, mocht ze niet naar huis, het was een hard gelag voor mijn ouders en voor mijn zus Ytsje maar ook voor mij. Atsje heeft in haar bijna 50 missiejaren veel met de vorming van de jongeren gedaan en leidde hun op in kennis op het gebied van koken, naaien en breien. Later heeft ze nog een theologische opleiding gevolgd en werd ze bevoegd catechist. Atsje was heel gezien, dit ook door haar vriendelijke uitstraling naar de mensen en haar behulpzaamheid. In al die missiejaren hadden we wel briefcontact met elkaar. Het was altijd maar afwachten of de brieven wel over zouden komen.

Toen Atsje 70 jaar was, ging ze voorgoed naar Nederland terug maar wel met pijn in haar hart, ze was echt verbonden met de Afrikaanse mensen en hield veel van deze mensen. In het Wereldhuis in Boxtel waar ze nu alweer jaren woont, samen met haar medezusters, heeft ze nog veel kunnen betekenen voor haar medezusters en de bewoners van de verpleegafdelingen. Het Wereldhuis heeft een multicultureel karakter met verschillende religies en culturen. Daar voelde ze zich thuis en kon ze nog veel sociaal werk doen door haar kennis van de Congolese taal en haar mensenkennis daar. Ze kon de mensen ondersteunen, maar ook als tolk als dat nodig was. Vooral ook de jaren met haar medezusters in het Wereldhuis waar ze allemaal woonden, heeft Atsje als heel positief ervaren, haar roeping als religieus kon ze ook daar inhoud aan geven. Haar medeleven met haar medezusters en bewoners van het Wereldhuis en haar vriendelijke uitstraling maakten haar gezien. Atsje heeft haar 65-jarig professiefeest nog mogen vieren met haar medezusters, ook nog in de parochie in Blauwhuis waar ze nog veel contact mee heeft gehad.

Atsje heeft ook nog samen met mijn zus Ytsje en mij drie jaar een week vakantie doorgebracht in een eenvoudig bungalow in Oisterwijk op een camping. Daar konden we herinneringen op halen en genieten van de mooie omgeving. Met de fiets en de wandelingen hebben we daarvan genoten. Ook als ze kwamen bij mij in Heiloo op mijn verjaardag op 26 april, gingen we met mijn auto de mooie bloeiende bollenvelden bekijken. Ook gingen we naar het bedevaartsoord van Onze Lieve Vrouw in Heiloo, we bezochten de kleine kapel en maakten op het grote terrein een wandeling. Atsje bracht haar vakantie in Friesland vooral door bij de familie Jantsje en Bonne Flapper, dit was voor haar een hele mooie ontspanning. Ze genoot van het mooie Friese landschap en de vergezichten.

Het laatste jaar namen haar krachten af, ze werd gauw vermoeid en het lopen werd moeilijk voor haar, een rollator moest hulp brengen, Toch verrichte ze nog bepaalde taken, zoals bij de eucharistie-vieringen in de kapel. Het opzoeken en steunen van medezusters en haar contacten met de medebewoners van het Wereldhuis. Atsje was gezien onder haar medezusters en de bewoners van het Wereldhuis, mede door haar behulpzaamheid en vriendelijke uitstraling. Mijn zus zei altijd tegen mij: "Onze Lieve Heer is altijd bij me waar ik ook was en heeft me altijd kracht gegeven". Ook een foto van haar moeder had ze altijd bij zich. Atsje haar visie op het hier namaals was: "Hoe en wat weten we niet maar we moeten vertrouwen hebben, het komt wel goed."

Bij Atsje werd bij meer lichamelijke klachten een medisch onderzoek gedaan, hier kwam uit dat ze darmkanker met uitzaaiingen had in een progressieve vorm. In overleg met de behandelend arts heeft Atsje zelf besloten het leven niet te rekken. Ze wilde geen operatie of chemokuur meer. Het eten smaakte niet meer, ze at hele kleine porties en haar maag kon het niet meer verdragen, ook de pijn nam toe. Ze kreeg pijnstillers wat overging in morfine, Atsje berustte hierin, het leven was goed voor haar geweest, wel was ze nog heel helder van geest. We hebben afscheid van haar genomen, mijn dochter Ingrid en haar man Johan en mijn kleindochter Sterre, hebben nog afscheid van haar kunnen nemen, ze was er dankbaar voor. Zelf ben ik daarna nog twee keer op bezoek geweest, de laatste keer op dinsdag 15 november. De lichamelijke toestand was heel verslechterd en ze werd in bed verpleegd, geestelijk was ze nog goed helder en nog bewust om zich heen. Het afscheid is goed voor ons samen geweest, we hebben veel herinneringen opgehaald, daar waren we samen heel dankbaar voor. We voelden samen aan dat dit wel eens het laatste bezoek zou kunnen zijn. Mijn lieve dierbare zus heeft op mij gewacht, nu kon ze rustig sterven. Atsje had haar leven voltooid en beruste hierin. Atsje ging naar haar SCHEPPER, waarin ze in haar leven zoveel vertrouwen heeft gehad.

Mijn dankbaarheid gaat namens mijn naaste familie uit naar alle medezusters voor alle liefdevolle zorgen, ook het Zorgteam voor alle kundige en liefdevolle zorg en voor de behandelend arts. En de medebewoners van het Wereldhuis zijn een grote steun voor haar geweest. Mijn dank gaat ook uit naar mevr. Annemiek Hendricks, ze was heel zorgzaam en bevriend met mijn zus Atsje. Mijn dank gaat ook uit naar de familie Jantsje en Bonne Flapper, zij hebben heel veel betekend voor mijn zus. Ze was daar altijd van harte welkom en bijzonder welkom en gastvrij. Mijn dank gaat ook uit naar dhr. Douwe Landman, hij kwam Atsje geregeld opzoeken en bracht haar met de auto naar de familie Flapper in Blauwhuis in Friesland. Mijn dank gaat uit naar de St Antoniusparochie in Blauwhuis en pastoor Peter van der Weide waar Atsje zoveel aan te danken heeft, met veel herinneringen.

Tot slot, lieve zus Atsje, als broer wil ik je bedanken voor alles, maar ook wat je voor mij gedaan hebt. Je blijft voor mij een warme herinnering, ik ben trots op je en blij dat je mijn zus bent geweest. Ik wens je een verdiende rust in de hemel. Een laatste lieve groet en een kus van je broer Jap.